

2015/5
květen

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

POUTNÍK

Obsah čísla 5/2015

<u>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Pestrý květen</u>	<u>1</u>
<u>Pozvánka na Otvírání studánek</u>	<u>3</u>
<u>Blahopřání</u>	<u>4</u>
<u>Ing. Libor Mikš: Etudy duchovního poznání II</u>	<u>5</u>
<u>Rabíndranáth Thákur: Zahradník</u>	<u>12</u>
<u>Rabíndranáth Thákur: Král temné komnaty</u>	<u>16</u>
<u>Báseň stařenky na pouti světem</u>	<u>19</u>
<u>Na lehčí notečku</u>	

Z Valného shromáždění OUB dne 10.4.2015

PESTRÝ KVĚTEN

Tak máme po Valném shromáždění naší obce. Proběhlo 10. dubna a bylo volební. Zvolili jsme nový šestičlenný Místní správní sbor BOU a jeho předsedu br. Ing Pavla Sedláka, který již dlouhá léta pro Unitarii pracuje. Do své funkce nastoupí od 1. června 2015, neboť toho času zastává funkci předsedy Dozorčí rady NSČU. Rovněž byli zvoleni delegáti na Sněm do Prahy a kandidáti do ÚSS a Dozorčí rady. Další zprávy z Valného shromáždění jsou v Zápisu a Usnesení k dispozici na naší Obci.

Tak tolik poněkud úředně a nyní zcela lidsky po unitářsku: veliký dík všem, kteří se na přípravě tohoto setkání podíleli pomocí, pohoštěním, radou a účastí. Zvláště děkujeme členům naší MS v Ostravě za jejich pomoc a přítomnost a také za krásný „duchovně hmotný“ dar v podobě obrazu, který pro nás namalovala ses. Hana Kupková. Zářivě modrý obraz už vítá na Staňkově každého, kdo tam přijde.

Jestliže duben byl pro většinu unitářských obcí ve znamení valných shromáždění, tak v květnu se jako každoročně setkáme v Praze na Sněmu. Ten bude rovněž volební s volbou členů Ústředního správního sboru NSČU a Dozorčí rady. Letošní Sněm bude dvoudenní a to v sobotu a v neděli 16. a 17. května. Pro zvolené delegáty je v Praze zajištěno ubytování. Sněm není jediná květnová celounitářská událost. Již třetím rokem vzpomínáme vždy v některé obci založení Svobodného bratrství. Loňského roku tato vzpomínka připadla na Brno, letos bude v Praze a to za účasti příbuzných Dr. N. F. Čapka. Slavnostní shromáždění se připravuje na neděli 31. května a pozvánky budou k dispozici také na BOU.

Nebyl by to květen, kdyby se brněnští unitáři již tradičně nesešli u některé ze studánek blíže nebo vzdáleněji od Brna. Letos ses. Milada zvolila studánku nad Ořešínem s příhodným názvem „Nadevše je voda“, Budeme k ní putovat 8. května, tentokrát nezvykle v pátek, vzhledem k tomu, že 8.5. bude na Staňkově zkrácená možnost pobytu, jak bývá obvykle ve svátky. Otvírání studánek se ses. Miladou – již kolikáté? Vždy je nádherným obřadem a díků-

vzdáním za život a za přírodu, jak jsme si mohli připomenout při nedávném prohlížení fotek z našich Otvírání studánek za ta mnohá léta. Ty fotografie nevyprávějí jen o krásné přírodě, ale také o lidech, kteří s námi u studánek bývají, k nim putují, putovali... příběhy nás poutníků jsou tak jakoby zastaveny v čase.

Přečtěme si, prosím p o z o r n ě !!! pozvání do letošní májové přírody, které je uveřejněno za tímto úvodníkem, ať se ve správný čas a na správném místě společně setkáme. K Otvírání studánek také zvlášť natiskneme plakátek a vyvěsíme na obvyklých místech, neboť se k nám mohou přidat i zájemci z řad veřejnosti. Jsou vítáni.

V květnu si rovněž připomeneme moudrost blízkou unitářům v díle Inda oceněného Nobelovou cenou básníka, dramatika, autora mnoha románů a filosoficky hlubokých a zároveň blízce lidských textů, ale také malíře a organizátora svobodomyšlného náboženského hnutí v Indii a zakladatele moderního indického školství Rabíndranátha Thákura (narodil se 7. května 1861 v Kalkatě). Ukázku z jeho díla proto přinášíme i v tomto čísle Poutníka.

Také Vesak, (který je v Orientu oslavou Buddhových narozenin), ani letos neopomeneme, i když v našem pojetí jde spíš o malou jarní slavnost, kterou chápeme jako příležitost připomenout si ty perly dávného buddhistického učení, které jsou i pro nás a naši dobu stále platné.

A ještě jedno pozvání - kdo byl v dubnu na Staňkově, nemohl přehlédnout výstavku jemně barevných mandal navěšených na silonové šňůře. Ta není příliš nápadná a tak mandaly činí dojem, jakoby poletovaly v prostoru. Díky paní Mileně můžeme vnímat Sílu něžných mandal (jak jsme tuto výstavku nazvali) a zamýšlet se za pomoci jemné nápovědy harmonie či disonance barev a tvarů nad vědomě či podvědomě žitými skutečnostmi vlastního duchovního vývoje v souvislostech řádu našeho života a řádu Vesmíru. A až výstavku budeme chtít obměnit, její „osnova“ od stěny ke stěně natažené silonové šňůry zůstanou a ponесou další výtvarná díla, např. kresby, fotografie a třeba malby na hedvábí nebo batikované obrázky nebo kaligrafie textů a básní. Mohou nést cokoli, co je

krásné a nepřilíš těžké, avšak vystavení hodné a takových věcí se u brněnských unitářů a jejich příznivců najde tolik, že šňůry ani stačit nebudou.

Chvilka rozpaků, jak něco výtvarného vystavit, když do stěn na Staňkově neradno a snad i nesnadno bušit hřebíky, pak silonová nit od Pavla a trošku práce ve volném čase a hned je na co se dívat.

Vyzývají se proto tímto všichni, kdo na šňůry zavěšení k vystavení vhodná díla dosud do šuplíku nebo jinak tvoří a mají, nechť NEPRODLENĚ tato utajovat přestanou a k vystavení poskytnou. Pokud neuleťí, v dobrém původním stavu po výstavě majitelům navrácena budou.

Tak tvůrčí květnové sněmování, slavení, putování a též focení a výtvarničení

nám všem přeje Jarmila

OTVÍRÁNÍ STUDÁNEK

**Letos otvírání studánky „NADEVŠE JE VODA“
(nad Ořešínem)**

V PÁTEK 8. KVĚTNA

**odjezd: 9.37 autobus X5 od Janáčkova divadla
(pozor: zůstat v klidu, když se cestou změní na číslo 46!)**

**9.50 vystoupit na zastávce LESNÁ NÁDRAŽÍ
9.58 tamtéž nastoupit do autobusu 57 směr Vranov
Vystoupit na zastávce Útěchov – rozcestí**

*****

BLAHOPŘÁNÍ

všem členům i přátelům Brněnské obce unitářů, kteří se narodili v květnu

VŠE NEJLEPŠÍ!

- 6.5.** RNDr. Milada Škárová
- 8.5.** Arnoštka Kuncová
- 12.5.** Marek Zalubil
- 13.5.** Marek Rosmavit
- 16.5.** Ing. Ladislav Kloud
- 17.5.** Jiří Pořízka
- 19.5.** Vladimír Ventruba
- 22.5.** Marie Jakubcová
Jaromír Čada
- 24.5...** Stanislav Sychra

*****

ETUDY DUCHOVNÍHO POZNÁNÍ II

1. Úvod

Celý cyklus má za úkol nabídnout výchozí informace týkající se fundamentálního rozhodnutí, zda budeme vznik života považovat za náhodu. Tato část se věnuje náboženství. Setkáváme se s velmi širokým spektrem názorů, které jsou mnohdy v přímém rozporu. Konkrétní názory jednotlivce jsou závislé na úrovni vzdělání, společenském zařazení, pracovním zařazení, rodinném zázemí, životních zkušenostech apod. Dále je utvářejí konkrétní prožitky zejména v určitých krizových situacích.

Následující text nebude dopodrobna rozpitvávat jednotlivá náboženství, to je úkolem religionistiky a lze si dnes bez potíží informace dohledat. Zde se řeší zejména dopady ovlivňující chování jedince ve společnosti. Podíváme se nejen na dopady určitého typu náboženského myšlení, ale i chování těch, jež se považují za ateisty. Pro jednoduchost jsou za ateisty zde označováni takoví lidé, kteří vůbec nepřipouštějí existenci nějaké inteligentní vyšší moci. Vznik života považují za souhru víceméně náhodných jevů a jeho vyšší formy za výsledek spontánní evoluce.

2. Ateismus

Ateisté považují za opravdu existující pouze to, co je člověk schopen vnímat svými pěti smysly. Velkou oporu nacházejí v současné materialistické vědě. Po smyslu života moc nepátrají a není divu, protože u toho, co vzniklo spontánně, bez záměru, se smysl hledá těžko. Svou existenci přísně ohraničují porodem a fyzickou smrtí a jakýkoliv přesah odmítají. Náhoda hraje ústřední, nepominutelnou roli v životě ateisty.

Přesto i ateisté se potřebují vnitřně nějak identifikovat a dát svému životu nějakou náplň. A jediné, co nacházejí, jsou požitky.

Snaží se tedy co nejlépe uspokojovat své materiální potřeby, mají na tom postavený svůj ideál úspěchu. Tedy čím vyšší materiální spotřeba, tím úspěšnějším a potažmo lepším jsem člověkem. Od toho se také odvíjí jejich představa úspěšné společnosti, tedy takové, která je svým členům schopna poskytnout co nejlepší materiální zabezpečení. Vnímání člověka a společnosti se redukuje na ekonomické aktivity, je snaha vše přepočítat na peníze. Čím více, tím lépe, odtud také pramení představa neustálého růstu spotřeby. Hodný úcty je člověk, který je schopen nashromáždit co největší množství peněz. Dalo by se to ještě pochopit v případě, že nashromážděné peníze jsou odrazem společenského přínosu konkrétního jedince. Jenže korelace mezi příjmy a přínosem je dnes velmi nevýrazná. Mnohdy dokonce získávají sympatie i takoví, kteří se k „balíku“ dostanou způsobem bez jakéhokoliv přínosu, dokonce i v případě, že porušují platné zákony. Ve filmech například jako kladní a sympatičtí hrdinové vystupují zloději a podvodníci. Mottem se stává „urvi, co můžeš, žijeme jen jednou“. Nejenže dochází k výkladům zákonů v rozporu s etikou, ale dokonce i porušování zákonů je pro jednotlivce přijatelnou normou, pokud není odhalitelné nebo postižitelné. Lidé, kteří si nedokážou z různých důvodů zajistit dostatečný příjem, jsou považováni za „soc-ky“, netáhla, spodinu společnosti, za přítěž, bez níž by se ostatním žilo a dýchalo mnohem lépe a radostněji.

Smysl vědy ateista vidí především v možnosti vylepšení technologie na základě jejích nových poznatků. V možnosti produkce většího množství nových a lepších věcí uspokojujících jeho rostoucí materiální nároky a potřeby. Vzdělání chápe zejména jako jednu z cest, jak v životě dosáhnout vyššího příjmu. Poznatky, které mu neumožňují vylepšit své postavení na trhu, mnohdy pohrdá. Činnosti, které nepřinášejí finanční zisk, většinou považuje za zbytečnou ztrátu času. Radost ateistovi nepřináší rozšíření vlastních obzorů, ale až jejich případná proměna na peníze. Takoví se nerozpakují nakoupit si akademické tituly, mají-li tu možnost, a vidí-li v tom možnost vylepšení prestiže a svého příjmu.

Významnou roli hraje sex. Někteří cynicky prohlašují, že jedině,

o co v životě opravdu jde a o co má smysl usilovat, jsou sex a peníze. A za sex jsou ochotni zaplatit. Sex se redukuje na obchod a pro část populace představuje sex velmi dobrou živnost. Nutno objektivně přiznat, že sex jako obchod není výsadou pouze ateistického prostředí. Dochází však k výrazné gradaci, protože morální odsouzení není tak výrazné, pornoprůmysl je legální, existují snahy o legalizaci prostituce.

Velkým nedostatkem je v současnosti nastavená laťka spotřeby těch úspěšných, kterou ani zdaleka není možné realizovat u všech obyvatel planety. Dochází k rabování neobnovitelných zdrojů, přílišnému plýtvání. Hrozí nebezpečí, že nebude možné zachovat podmínky pro udržení života. To ovšem těm úspěšným nevadí, úspěšný přece nemůže být každý, jen oni, „elita“. Dílem vyvolená nebo zvolená, dílem dědičná, dílem vzniklá zřejmě opravdu vlastním přičiněním. Vysokou a nadprůměrnou spotřebu považují za své nezpochybnitelné právo. Oporu pro své jednání nacházejí také v zákonitostech pozorovaných v přírodě u určitých skupin zvířat. Ti inteligentnější z nich přece jen chápou nutnost sociálních programů. Uvědomují si, že je nutné zachovat sociální smír, protože jinak by mohlo být jejich výsadní postavení ohroženo.

3. Náboženství

Jednotlivá náboženství zahrnují opravdu velmi pestrou paletu koncepcí a není vůbec jednoduché se v nich orientovat. V každém případě klást rovnítko mezi vírou a náboženství je silně zjednodušující, a záměna s jednotlivými církvemi je úplně zcestná. Guru komunistických idejí Karel Marx označil náboženství za opium lidstva. Osobně to považuji za největší omyl jeho koncepce, který dokládá jeho naprosté nepochopení. Nastíním zde tři ideová schémata, opakuji, že velmi zjednodušeně, a popíšu, jak se odrážejí v chování jejich příznivců a postojích k ekonomickým aktivitám. I v tom ovšem panuje velká rozmanitost, rozdílné individuální přístupy, takže zevšeobecnění je téměř vyloučené.

3.1. Koncepce neuznávající reinkarnaci

Zde patří většina křesťanských církví, které vycházejí z Bible, ale stavějí zejména na Novém zákonu. Radí se sem i víra židovská, ta ovšem z Bible uznává pouze Starý zákon. Patří zde i druhé nejrozšířenější náboženství co do počtu vyznavačů, Islám. Tato schémata uznávají jediného, všemocného a všemohoucího Boha stvořitele. Domnívají se, že tento je schopen do dění ve světě zasahovat a případně při tom i porušovat platné přírodní zákony. Dochází tak k zázrakům. Dočasný život na Zemi považují za nutné zlo, za boží trest, ze kterého se je možné se vykoupit a získat nárok na posmrtný život věčný, pokud život vezdejší prožijeme tak, abychom se neprotivili boží vůli. K tomu máme každý jen „jeden pokus“, přičemž společenské podmínky každého jednotlivce jsou silně rozdílné a víceméně předem dané. Případně prohřešky je možné zahladit účinnou lítostí, modlitbou, zpovědí a dosáhnout tak božího odpuštění. Pozitivním jevem u těchto lidí v ekonomických procesech je vnímání autority nad sebou, před kterou nelze nic utajit. Nutnost řešit některá závažná témata může být u nich naopak oslabená, protože věří, že Bůh nedopustí zničení svého díla.

V našem prostředí má silnou pozici zejména Římsko-katolická církev. Dá se říci, že většina těchto tzv. věřících neprožívá svou víru jako nedílnou součást své každodenní existence. Omezují se na návštěvu bohoslužby a řešení svých duchovních záležitostí ponechávají na církevních hodnostářích. Duchovní pastýři ostatně mnohdy právě takový postoj u svých oveček podporovali.

V praxi se pak takoví lidé od ateistů příliš neliší, protože vysokou spotřebu dnes nevnímají jako prohřešek proti božím příkázáním, spíše jako boží odměnu. Chudoba propagovaná v počátcích křesťanství se dnes nenosí. Nutno ještě podotknout, že zde nejsou výjimkou lidé, kteří danou víru vnitřně s ostatními nesdílejí, ale hlásit se k ní považují za společensky nezbytné. Postoj ke vzdělání není nijak vyhraněný, ale na poli vědy se církev mnohdy dostává do rozporu s vědeckými hypotézami. Sex je většinou ta-

buizované téma, vnější postoj k prostituci a pornoprůmyslu je příkře odsuzující. Sexuální skandály církevních hodnostářů dokládají, že ne vždy jsou s negativním postojem srovnáni i vnitřně.

Velmi nebezpečné jsou ovšem skupiny, které se z nějakého důvodu domnívají, že jsou privilegovaní od samého Boha. To je pak v jejich očích opravňuje k tomu, aby získávali různé výhody na úkor ostatních nepriviligovaných, aniž by se protivili svému Bohu.

3.2. Koncepce s kruhovou reinkarnací

Tyto koncepce jsou typické například pro velká východní náboženství, hinduismus a buddhismus. Zde se pouštím na velmi tenký led, protože příznivci těchto náboženství budou asi proti takto zjednodušenému pohledu protestovat. Přesto se o to pokusím. Tato náboženství ekonomickým aktivitám velkou váhu nepřipisují. Cíl života na Zemi je jediný, a to dosáhnout osvícení. Tím se poruší koloběh opakujících se zrození, protože nikomu se osvícení nepodaří dosáhnout hned na první pokus. Naopak mnoho lidí se pohybuje v kruhu v nekonečné řadě zrození bez jakéhokoli náznaku postupu k osvícení, v tzv. „samsáře“. Hmotný majetek nic neznamená a na cestě k osvícení je spíše překážkou. Buddhističtí mniši si zakládají na své nezávislosti na hmotných statcích. Jejich jediným majetkem krom oděvu je miska na rýži.

Někdy se tím zdůvodňuje ekonomická zaostalost Východu, minimálně tedy z pohledu Západu. V našich končinách nejsou tyto ideje natolik aktuální, aby nějak výrazně ovlivnily smýšlení majoritní společnosti. I když určitý vzestup atraktivnosti východních náboženství u našich občanů nelze popřít. Nechci hodnotit, nakolik to je způsobeno silou předkládaných idejí, a nakolik okouzlením vzdáleným Orientem. Zároveň nechci popírat možnost poznání mnohých významných a platných zásad a zákonitostí.

3.3. Koncepce s reinkarnací ve spirále

Tato koncepce vyplývá z učení, které bývá někdy označováno

za tajné, ezoterické. Nositelé těchto idejí dnes pocházejí z křesťanského světa, ale kořeny se nacházejí hluboko v minulosti. Nacházíme je například u zasvěcenců starého Egypta, ale nepochybně jsou mnohem starší. Po staletí udržovali toto učení například Rosenkrucciáni.

Dle této koncepce probíhá vývoj ve stvoření v určitých opakujících se cyklech. Počátky a konce jednotlivých cyklů nejsou ve stejném bodě, nýbrž vždy o úroveň výše, takže vývoj neprobíhá v kruhu, nýbrž ve spirále. Na rozdíl od mnoha ostatních směrů není zde pozemský život chápán jako trest. Naopak jde o nedílnou a velmi důležitou součást celého vývoje, byť pouze dočasnou. Jsou zde vytvořeny neopakovatelné podmínky pro poznání a pochopení určitých zákonitostí, jejichž pochopení by za jiných podmínek možné nebylo. Proto se jednotlivé bytosti rodí do tohoto prostředí, aby se zde určité věci naučily a pochopily. Podmínky zrození pro každého jednotlivce jsou stanoveny tak, aby co nejlépe umožnily naplnit předem stanovený plán. Pokud se plán nepodaří splnit, je nutný „reparát“ při dalším zrození. Po splnění plánu se stanoví další učební plán, který ovšem může vyžadovat podmínky zrození a života zcela odlišné. Tím se zdůvodňuje, proč jsou životní podmínky jednotlivých lidí zde na Zemi tak rozdílné. Až se všichni vše potřebné naučí, nebude již života tak, jak jej dnes známe, potřeba a tak v této podobě pomine. Celý vývoj je řízený určitými všeobecně platnými zásadami a zákonitostmi, které ani Stvořitel nemůže porušovat. Mimo jiné proto, že pro to nemá naprosto žádný důvod. Jednotlivé bytosti jsou vybaveny svobodnou vůlí a schopností poznávat. Stvořitel již do dění ve vývoji přímo svévolně nezasahuje. Konkrétní podmínky jednotlivce jsou dány úrovní jeho poznání. Obecně platné zákony je možné poznávat v téměř nekonečném množství interpretací v konkrétních zákonech platných v materiálním světě.

Vyznavač takového pohledu na svět tedy chápe nezbytnost materiálního světa a chápe, že pro udržování fyzického těla jsou nutné určité podmínky. Chápe tedy nutnost materiálních výtobytků, ale nepřikládá jim velkou důležitost, nevidí smysl života v neustálém zvyšování vlastní spotřeby. Mnohem více si cení nových

poznatků, přičemž není nutná bezprostřední vazba na komerční využití. Technický a technologický pokrok nechápe jako možnost stupňování svých požadavků na materiální uspokojování svých donekonečna rostoucích potřeb, navíc mnohdy uměle vytvářených. Naopak v tom vidí možnost uvolnění rukou. Tedy že může věnovat méně času své obživě a více času učení a získávání nových poznatků o okolním světě.

Poprvé byly tyto myšlenky ze strany Rosenkruciánů komplexně předloženy veřejnosti teprve v díle Maxe Heindela. Starého egyptského zasvěcení dosáhla také H.P.Blavatská, která posléze tyto ideje rozpracovala ve své teosofii. Na tu navazuje dnes asi nejaktuálnější dílo Rudolfa Steinera, který tyto myšlenky dále rozpracoval a dal tomuto nábožensko-filozofickému směru nový název, antroposofie. Velmi podnětné je jeho učení o trojčlenném sociálním systému. Tím toto učení přestalo být tajné v tom smyslu, že by bylo před veřejností skryto.

4. Závěr

Je celkem pochopitelné, že vyznávané priority a postoj k životu předchozích skupin lidí budou výrazně odlišné. A v mnoha případech se těžko dohodnou. Přesto se musí snažit o maximální toleranci mezi sebou, pokud již nejsou schopni vzájemného respektu a úcty. Organizace společnosti by měla být natolik pružná, aby umožnila všem těmto lidem se v životě realizovat, aniž by významným způsobem omezovali ostatní, tedy aniž by překračovali meze tolerance. Zdá se, že současné pojetí multikulturalismu není řešením. Nevede k extrakci toho nejlepšího z jednotlivých myšlenkových směrů, což by umožnilo vytvořit společenské vztahy na kvalitativně vyšší úrovni. Místo toho nabízí jakési rozředění a rozmělnění kořenů a ideálů, čemuž se tyto myšlenkové směry přirozeně brání. Všechno chce svůj čas, a my jsme zatím k jednotě nedospěli. Proto se jako mnohem rozumnější jeví nechat tyto světy různých idejí oddělené a poskytnout jim prostor k samostatnému vývoji. To se v současné době týká zejména křesťanského světa a světa islámu, kde napětí roste, i když je bohužel z velké části pod-

něcované záměrně. Ateista nad tím kroutí nechápavě hlavou a pouze jej to utvrzuje v přesvědčení, že veškerá náboženství jsou snůškou nebezpečných a neužitečných nesmyslů, bez nichž by bylo na světě mnohem lépe.

Pokračování v příštím čísle

Rabíndranáth Thákur

ZAHRADNÍK

1.

Služebník

Smiluj se, má královno, nad služebníkem svým!

Královna

Shromáždění je skončeno a moji služebníci všichni již odešli. Proč přicházíš v tuto pozdní hodinu?

Služebník

Když jsi s ostatními domluvila, je čas můj.

Přicházím se tázat, jaký úkol zbývá pro tvého služebníka posledního.

Královna

Čeho očekáváš, když je příliš pozdě?

Služebník

Učiň mne zahradníkem svého květného sadu.

Královna

Jaká pošetilost!

Služebník

Zanechám ostatního díla svého. Zahodím v prach své meče a oš-

těpy. Neposílej mne na vzdálené dvory; nekaž mi podnikat nové výboje. Nýbrž mne učiň zahradníkem svého květného sadu.

Královna

Jaké budou povinnosti tvé?

Služebník

Sloužiti tvým dnům prázdně.

Budu ošetřovat travnatou stezku, kde se zrána procházíš, kde na každém kroku budou nohu tvoji chválou vítat květiny dychtivé zemřít.

Budu tě houpat na houpačce mezi květy *saptaparny*, kde časná luna večerní bude se prodírat listím, aby políbila lem roucha tvého. Naplním vonným olejem lampu, hořící u tvého lože, a ozdobím tvoji podnožku krásnými kresbami, mastí santalovou a šafránovou.

Královna

Co bude tvou odměnou?

Služebník

Smět držet malé ruce tvé jako něžná poupata lotosová a navlékat řetízky z květin nad zápěstí tvé; barvit chodidla nohou tvých rudou šťavou lupenů ašokových a slíbat stopu prachu, jež by tam snad zůstala.

Královna

Prosby tvé jsou vyslyšeny, služebníku můj, budeš zahradníkem mého květného sadu.

2.

„Ach, básníku, večer se blíží, tvůj vlas šediví.
Slyšíš-li ve svém osamělém snění poselství onoho světa?“

„Je večer“, řekl básník, „a naslouchám, protože ze vsi by mohl někdo přijít, třebaže je pozdě.

Dávám pozor, nesetkají-li se mladá bloudící srdce a neprosí-li dva páry dychtivých očí o hudbu, aby přerušila jejich mlčení a mluvila

za ně.

Kdo jim bude spřádat vášnivé jejich písně, budu-li já sedět na břehu života a přemítat o smrti a onom světě?

Časná hvězda večerní mizí.

Zář pohřebního ohně zvolna hasne u tiché řeky.

Šakalové vyjí sborem ze dvora opuštěného domu ve světle mdlé luny.

Přijde-li sem poutník, opustivší domov, aby pozoroval noc a s hlavou sklopenou naslouchal ševelu tmy, kdo mu bude šeptat do ucha tajemství života, budu-li se já, za dvěma svými, chtít vymanit z pout smrtelných?

Ať si můj vlas šediví.

Jsem ustavičně tak mlád nebo tak stár jako nejmladší a nejstarší z této vesnice.

Někteří mají úsměvy, milé a prosté, a jiní zchytralé mžikání v očích svých.

Někteří mají slzy, jež tryskají za světla denního, a jiní slzy, jež se ukrývají v šeru.

Ti všichni mne potřebují a já nemám času dumat o životě posmrtném.

Jsem stejného věku s každým, co na tom, můj vlas šediví-li?

3.

Zrána jsem vrhl jsem do moře svou síť.

Vylovil jsem z temné hlubiny věci podivného vzhledu a podivné krásy – některé svítily jako úsměv, jiné se třpytily jako slzy a jiné byly zardělé jako líce nevěstiny.

Když jsem s břemenem dne přišel domů, má milá seděla na zahradě jen tak trhající lupeny květu.

Chvilí jsem váhal a pak položil jí k nohám vše, co jsem byl vylovil, a stál mlčky.

Pohlédla na to a řekla: „Jaké jsou to divné věci? Nevím, k čemu jsou!“

Sklonil jsem hlavu studem a pomyslel jsem si: „Nebojoval jsem o

ně, nekoupil jsem jich na trhu; nehodí se za dar pro ni.“
Pak jsem je celou noc kus po kuse vyhazoval na ulici.
Zrána přišli pocestní; sesbírali je a odnesli do dalekých končin.

4.

Ach, proč postavili můj dům u cesty do města tržního?
Zakotvují naplněné lodi své blízko mých stromů.
Přicházejí a odcházejí a putují po své vůli. Sedím a dívám se na
ně; můj čas míjí.
Zapudit jich nemohu. A tak míjejí moji dnové.
Ve dne v noci kroky jejich zní u mých dveří.
Nadarmo volám: „Neznám vás.“
Někteří z nich jsou známi mým prstům, jiní mým nozdram, krev žil
mých zdá se znát je a někteří jsou známi mým snům.
Zapudit jich nemohu. Volám je a dím: „Vejdí v můj dům, komu je
libo. Ano, vejdi.“

Zrána zvon zvoní v chrámě.
Přicházejí s košíky v rukou.
Nohy jejich jsou růžové. Světlo časného jitra je na jejich tvářích.
Zapudit jich nemohu. Volám je a dím: „Pojďte do mé zahrady trhat
květiny. Pojďte sem.“

V poledne gong zní u brány paláce.
Nevím, proč zanechávají práce své a prodlévají u mého plotu.
Květiny v jejich vlasech jsou bledé a zvadlé; tóny v jejich flétnách
unavené.
Zapudit jich nemohu. Volám je a dím: „Stín pod mými stromy je
chladný. Pojďte přátelé.“

V noci cvrčkové budou v hájích.
Kdo to přichází pomalu ke dveřím mým a jemně klepe?
Nejasně vidím tvář, slova neslyším, ticho nebes je kolkolem.
Zapudit svého mlčenlivého hosta nemohu. Hledím tmou v jeho
tvář a hodiny snů míjejí.

5.

Není ve mně klidu. Žízním po věcech vzdálených. Duše má vychází, touží dotknout se okraje temné dálky.

Ó Veliká Věčnosti, ó pronikavé volání flétny tvé!

Zapomínám, neustále zapomínám, že nemám křídel k létání, že jsem navždy poután na toto místo.

Jsem dychtivý a bdící, jsem cizincem v cizí zemi.

Tvůj dech přichází ke mně, šeptaje nemožnou naději.

V jazyku tvém srdce mé poznává svůj jazyk vlastní.

Ó Dálko, ó pronikavé volání flétny tvé!

Zapomínám, neustále zapomínám, že neznám cesty, že nemám okřídleného oře.

Není ve mně klidu, jsem poutníkem v srdci svém.

Ve slunné mlze mdlých hodin, jaké to ohromné tvé zjevení vyvstává v blankytu nebeském!

Ó Konci nejdálnější, ó pronikavé volání flétny tvé!

Zapomínám, neustále zapomínám, že ze všech stran jsou uzavřeny brány domu, v němž obývám samotén.

Rabíndranáth Thákur: Zahradník

Z anglického originálu přeložil Dr. F. Balej, Trutnov 1991, Naklad. RKL, s. 7 – 12

Rabíndranáth Thákur

KRÁL TEMNÉ KOMNATY

Vejde družina CIZINCŮ

Bhavadatt

Připadá mi, Kaundilji, že tito lidé vůbec nemají krále. Oni jen nějak udržují pověst o něm.

Kaundilj

Máš, tuším, pravdu. Víme všichni, že nejvyšší, co do očí bije, je v každé zemi král, jenž ovšem neopomine příležitosti, aby se neukázal.

Džanárdan

Ale pohleďte na ten krásný lad a řád, jenž tu všude panuje – jak to vyložíte bez krále?

Bhavadatt

Tak to je všechna moudrost, které jsi dospěl, žije tak dlouho pod vládcem! Kde by byla nutnost mít krále, kdyby lad a řád již tu byly?

Džanárdan

Všichni ti lidé se shromáždili, aby se o této slavnosti veselili. Myslíte, že by takhle přišli v zemi bezvládí?

Bhavadatt

Milý Džanárdane, vyhýbáš se věci, jako obyčejně. Nejde o lad a řád, a slavnostní veselí je také věc jasná dost: v tom není obtíží. Ale kde je král? Viděl jsi ho? To nám řekni!

Džanárdan

Co chci říci, je toto: víte ze zkušenosti, že může být zmatek a bezvláďí i tam, kde je král přítomen: co však vidíte zde?

Kaundilj

Ty se ustavičně vracíš k své slovní hře. Proč neodpovíš přímo na Bhavadattovu otázku: viděl's krále či neviděl? Ano či ne?

Odejdou.

Vejde družina mužů zpívajících.

Zpěv

Můj milovaný je ustavičně v srdci mém.

*Proto jej všude vidím
Jest ve zřítelnicích očí mých.
Proto jej všude vidím.
Šel jsem daleko, abych uslyšel jeho slova.
Ale ach, bylo to nadarmo!
Když jsem se vrátil, slyšel jsem je ve vlastních písních.
Kdo jsi ty, jenž jej hledáš jako žebrák od prahu k prahu!
Pojď na mé srdce a viz jeho tvář v slzách očí mých!*

Vejdou HLASATELÉ a PŘEDNÍ STRÁŽE KRÁLOVY

První hlasatel

Pryč! Všichni se vzdalte z ulic!

První občan

Eh, člověče, co si to o sobě myslíš? Ty ses jistě nenarodil s těmihle vznešenými kroky, příteli? Proč se máme vzdálit, drahý pane? Proč se máme hýbat? Jsme pouliční psi, či co?

Druhý hlasatel

Náš král tudy přichází.

Druhý občan

Král? Jaký král?

První hlasatel

Náš král. Král této země.

První občan

O, je ten chlap blázen? Kdo to kdy slyšel, že by náš král vycházeje, dal se ohlašovati takovým hlučným panstvem?

Druhý hlasatel

Král se již nechce zapíratí svým poddaným. Přichází, aby sám řídil slavnosti.

Druhý občan

Bratře, je to pravda?

Druhý hlasatel

Pohled', tu vlaje jeho korouhev.

Přeložil Dr. F. Balej a Dr. V. Lesný, V Kladně, 1920, s. 23 – 26

Divadelní hra je alegorií o hledání Boha, každý z jednajících má svůj názor a východisko. Nastávají dramatické situace, jak se lidé přou o tom, jaký Bůh je, zda je a jaký má vztah ke světu, člověku atd. Překrásné poslední kapitoly divadelní hry vyznívají mysticky.

Jarmila Plotěná

BÁSEŇ STAŘENKY na pouti světem

V pozůstalosti staré ženy, která zemřela v hospici ve Skotsku nedaleko Dundee, sestry našly báseň, kterou si předávaly mezi sebou, až byla posléze zveřejněna v místním časopisu r.1973. Báseň počala svoji pouť světem ze Skotska přes Irsko až do Austrálie. Autor českého překladu je neznámý. Není třeba splétat umné filozofické úvahy o smyslu lidské existence, ten vyvěrá z textu jako pramen studánky ze skály. Vyhledat báseň lze na internetu pod názvem „An Old Lady's Poem“ nebo „A Crabbit Old Woman“.

Ivan Sommer

Poslyšte, sestro, když na mě hledíte,
řekněte, koho to před sebou vidíte.

Ach ano, je to jen ubohá stařena
s divnýma očima a napůl šílená.

Odpověď nedá vám, jídlo jí padá,
nevnímá, když po ní něco se žádá,
o světě neví, jen přidělává práci,

boty a punčochy napořád ztrácí.

Někdy je svéhlavá, jindy se umí chovat,
už potřebuje však krmit a přebalovat.
Tohleto vidíte? Tohle si myslíte?
Sestřičko, vždyť o mně vůbec nic nevíte.

Budu vám vyprávět, kým vším jsem bývala,
než jsem se bezmocná až sem k vám dostala.
Miláčkem rodičů, děvčátkem, tak sotva deset let
s bratry a sestrami slád život jako med.

Šestnáctiletou kráskou, plující v oblacích,
dychtivou prvních lásek a pořád samý smích.
V dvaceti nevěstou se srdcem bušícím,
co skládala svůj slib za bílou kyticí.

A když mi bylo pár let po dvaceti,
já chtěla šťastný domov pro své děti,
Pak přešla třicítka a pouta lásky dětí,
jak rostly, už mohli jsme uzlovat popaměti.

A je mi čtyřicet, synové odchází,
jenom můj věrný muž pořád mě provází.
Padesátka přišla, ale s ní další malí,
co u mě na klíně si jak ti první hráli.

Však začala doba zlá, můj manžel zesnul v Pánu,
mám z budoucnosti strach, někdo mi zavřel bránu.
Život jde dál, mé děti mají vrásky
a já jen vzpomínám na ně a na dny lásky.

Příroda krutá je, i když byl život krásný,
na stará kolena nadělá z nás všech blázný.
Tělo mi neslouží, s grácií už je ámen,
kde srdce tlouklo dřív, dnes cítím jenom kámen.

Však vprostřed zkázy té mladičká dívka žije
a srdce jí, byť hořce, tam uvnitř pořád bije.
Vzpomíná na radost, na žal, co rozechvívá,
vždyť pořád miluje a nepřestala být živá.

Málo bylo těch let a netáhla se líně,
já smířila se s tím, že všechno jednou mine.
Otevřete oči, sestřičko, teď, když to všechno víte,
neuvidíte seschlou stařenu... Teď už - MĚ uvidíte!

NA LEHČÍ NOTEČKU

VESELÉ, NEJEN JARNÍ, VERŠOVÁNÍ (leč pravdivé)

Pravil orel slavíku,
který tiše seděl:
„Zpíváš tuze kratinko!“
Slavík odpověděl:

„Úkol svého života
vykonávám platně,
líp je míň a pořádně,
nežli víc a špatně.“

Z knížky „Děti“

Komu Pánbu tomu svatí,
praví dobré přísloví,
ten, byť by se čerti prali,
vždycky rybu uloví.

Ze snáře Vojty Náprstka z r. 1888 vybrala Magda Pulicarová

Foto na titulní straně Narcisy: E. Vohlídalová
Foto Z Valného shromáždění: H. Kupková
Foto Růže: Z. Červená

PROGRAM NA MĚSÍC KVĚTEN 2015

Shromáždění se konají na ul. Staňkova 18a, Brno, budova OSC a.s.,
3. patro. Doprava: tramvaj číslo 1 a 6 - zastávka Hrnčířská

Úterý 17,30 – 18,30 hod.:

5.5., 12.5., 19.5., 26.5.: ZPÍVÁNÍ DUCHOVNÍCH PÍSNÍ A MANTER

Středy 17 – 19 hod.:

6.5.: SETKÁNÍ NAD INSPIRATIVNÍM TEXTEM A MEDITACE

13.5.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ**

20.5.: SETKÁNÍ NAD INSPIRATIVNÍM TEXTEM A MEDITACE

27.5.: Ing. Pavel Sedlák: **POČÍTAČOVÁ PORADNA**

Pátky 17 – 19 hod.:

8.5.: OTEVÍRÁNÍ STUDÁNEK

15.5.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **VESAK – ODKAZ ORIENTÁLNÍ
MOUDROSTI**

22.5.: Otmar Habrle: **PODVEČER MILOSTNÉ POEZIE A MILOSTNÝCH PÍSNÍ**

29.5.: Zbyněk Vašíček: **BIOCHEMICKÉ ZDRAVÍ I.**

Čtvrtek 18,30 hod.:

14.5.: Setkání skupiny **ALLAN KARDEC:** (přednes česky)
téma: **VYROVNANOST**

Děkujeme všem dárcům za finanční příspěvky na našich akcích.

Obec unitářů v Brně vydává měsíčník „Poutník“ obsahující původní články členů a přátel Unitárie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

E-mailová adresa: unitaria.brno@seznam.cz. Viz též www.unitaria.cz.

Pokud si přejete tento program nebo časopis „Poutník“ dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Mgr. Daniel Novotný,
Ing. Marie Vohlídalová, Ing. Ivan Sommer, Ing. Pavel Sedlák
Za obsah článku nese odpovědnost jeho autor.

MK ČR E 16083